

POLITIEK

De slimme stad

B

INTRODUCTIE

Ben jij een goede burger? Houd jij je aan alle regels? Heb je zorg voor je omgeving, raap je afval op van straat om het in de prullenbak te gooien, wacht je altijd tot het verkeerslicht groen is en neem je bij het oversteken altijd keurig het zebraadpad?

Nog even en al jouw handelingen worden gevolgd door 'Smart City Technology' en big data. Natuurlijk niet om je in de gaten te houden. Nee! Het is om te kijken wat de overheid kan doen om de stad te verbeteren. Bij een verbetering zou je kunnen denken aan de infrastructuur van een stad. Je kunt dan kijken hoe vaak het openbaar vervoer

of de fietspaden worden gebruikt, maar ook hoe de doorstroom van al het transport voor de levering van goederen aan winkels is. Verbeteringen leveren dan zowel profijt op privaat, publiek als politiek gebied.

De vraag is of het verzamelen van data ook profijt oplevert voor de inwoners van de 'Smart City'. De data komen natuurlijk niet alleen van de inwoners af, maar ook van toeristen en mensen die in de stad werken, studeren en winkelen. Welke meerwaarde heeft het verzamelen van data voor de inwoners van een stad, welke rol spelen zij in de besluiten? Wat gebeurt er met al deze

data en welke digitale rechten zijn er? De grondwet kent allerlei rechten ter bescherming van haar burgers. Dit gaat van vrijheid van meningsuiting, bescherming en verbetering van leefmilieu tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Wat gebeurt er echter als elke beweging wordt geregistreerd en big data de besluitvormingen binnen de overheden bepalen? Welke invloed kan dit hebben op de leefomgeving en het welzijn van haar burgers?

Een goede burger

China is, vergeleken met andere landen, een voorloper op het gebied van 'Smart City Technology'. Overall waar je bent, worden data van je verzameld. De data worden gebruikt voor een 'sociaal kredietsysteem' dat in 2020 in het hele land is uitgezet. Met dit sociaal kredietsysteem worden de punten van burgers bijgehouden. Doen ze iets

goeds, bijvoorbeeld hun zieke buurman helpen, krijgen ze punten. Lopen ze door rood, krijgen ze puntenaftrek. Je puntenscore heeft grote invloed op je leven, namelijk of je bijvoorbeeld een goede opleiding kan volgen.

OPDRACHT EEN GOEDE BURGER

Voor deze opdracht ga je eerst kijken wat jouw social credit score is. Dit kun je doen op:

<https://app.nos/social-credit-score/index.html>.

Als je dit hebt gedaan lees je het artikel op:

<https://newsmonkey.be/china-voert-puntensysteem-in-voor-burgers-wie-braaf-is-krijgt-voordelen-wie-zichzelf-is-wordt-gestraft/>

Na het invullen van de vragen en het lezen van het artikel gaan jullie in subgroepen in gesprek over het idee van een goede burger.

DOELEN

- De student weet hoe de publieke, private en politieke sector (goed) burgerschap definiëren, stimuleren en/of afdwingen.
- De student kan voor- en nadelen van een social credit score benoemen.

OPDRACHT 1 INDIVIDUEEL

Om een idee te krijgen van wat een 'goede burger' inhoudt, maak je eerst de vragen op de app van de NOS en lees je het artikel op News Monkey.

- <https://app.nos.nl/social-credit-score/index.html>
- Lees het artikel 'China voert puntensysteem in voor burgers.'

OPDRACHT 2 SUBGROEP

Bespreek met je subgroep de volgende vragen:

- Pluspunten: kun je een voorbeeld van jouw gedrag noemen waar je in China 'burgerschapspunten' voor krijgt?
- Minpunten: kun je een voorbeeld van jouw gedrag noemen waar je in China burgerschapspuntenaftrek krijgt?
- Wanneer je naar je punten kijkt, wat betekent het dan voor jou als het puntensysteem van China in Nederland zou worden toegepast?
- Wie houdt dat allemaal bij?
- Wat gebeurt er als je weinig of veel punten krijgt?

KLASSIKAAL

Schrijf de volgende onderdelen op post-its:

- Pluspunten bij goed gedrag.
- Minpunten bij fout gedrag.
- Plak de post-its op het bord.

OPDRACHT 3 SUBGROEP

Elke subgroep krijgt circa 8 post-its. Met de subgroep bepaal je welk gedrag punten oplevert en welk gedrag leidt tot puntenaftrek.

KLASSIKALE AFSLUITING

- Welk gedrag geeft plus- en minpunten?
- Zou er in Nederland ook een sociaal krediet score kunnen bestaan?
- Wat zou je daarvan vinden?
- Wat motiveert mensen om een goede burger te zijn?
- Waar ligt voor jou de grens van het monitoren van gedrag voor een sociale krediet score?

BRONNEN

www.centre-for-bold-cities.nl/data-walks
<https://app.nos.nl/social-credit-score/index.html>
<https://newsmonkey.be/china-voert-puntensysteem-in-voor-burgers-wie-braaf-is-krijgt-voordelen-wie-zichzelf-is-wordt-gestraft/>
www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/jouw-privacy-voor-jongeren

Data in de buurt

Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

Grondrecht: artikel 10

Voordat je naar het werk gaat, laat je de hond uit die bij jou logeert. Je gooit het poepzakje keurig in de afvalbak en wandelt weer naar huis. Geen probleem toch? Je hebt niets te verbergen en je houdt je keurig aan de regels van de wet. Op een camera zag de hondenbelastingdienst je het huis in gaan met een hond, maar hier staat geen hond geregistreerd. Een paar dagen later valt de aangifte hondenbelasting bij je op de deurmat. Het verhaal over de hondenbelasting

klinkt als een broodje aap. Helaas, het incident is waar. Zo zijn er meer van dit soort incidenten en als het je overkomt, is het vaak lastig om het te ontcrachten. Nu is hondenbelasting relatief onschuldig, maar wat als je wordt opgepakt bij een voetbalwedstrijd vanwege vandalisme en geweldpleging? Ook al ben je onschuldig, de impact van de beschuldiging kan alsnog groot zijn.

Gelukkig heeft het verzamelen van data ook positieve kanten. Stel, het is stil op straat. Het fietserslicht staat op rood, maar zodra je komt aange fietst springt het licht op groen. De verkeerssensoren doen hun werk goed.

Tijdens de conferentie van *Cities for Digi-*

tal Rights werden dilemma's, problemen en mogelijke oplossingen van de snelle digitaliserende stedelijke omgeving besproken. De snelle digitale ontwikkelingen vragen om een hernieuwde focus op de bescherming van mensenrechten en om digitale bewustwording van burgers. BOLD Cities heeft voor deze bewustwording 'Jouw buurt, jouw data' en *data walks* ontwikkeld. Heb jij een idee waar datapunten zijn en welke (mensen-)rechten opnieuw bekeken dienen te worden?

OPDRACHT DATA IN DE BUURT

Weet jij bij welke punten op straat allemaal data over je worden verzameld en weet je wat er ook gebeurt met al deze informatie?

Om een idee te krijgen van datapunten, ook wel data hubs genoemd, doe je het spel 'jouw buurt, jouw data'. Door het spel krijg je een idee waar er allemaal data van jou kan worden verzameld.

Hierna ga je met een subgroep de data walk doen. De informatie van de data walk breng je op een visuele wijze in beeld en presenteer je aan de groep.

DOELEN

- De student kan benoemen wat datapunten voor de publieke, private en politieke sector kunnen betekenen.
- De student kan aangeven welke rechten eventueel herzien dienen te worden.
- De student kan in de eigen leefomgeving data hubs herkennen en weet hoe hiermee om te gaan.

OPDRACHT 1 IK ZIE.....

Speel: Jouw buurt, jouw data.

- <https://www.jouwbuurtjouwdata.nl>
- Aan het eind van het spel krijg je te zien in welke categorie datadeler jij valt. Ben jij een gulle, spaarzame, argeloze of afzijdige datadeler?
- Klopt dit profiel? Geef aan waarom wel of niet.

De docent heeft een overzicht van de verschillende datadelers.

OPDRACHT 2 SUBGROEP

Een data walk in jouw wijk of in de omgeving van school.

Met een subgroep maak je een data walk. Tijdens deze data walk verzamel je allerlei gegevens om jullie data walk in beeld te brengen.

De opdracht wordt in de klas uitgedeeld.

PRESENTATIE

Data walk in beeld gebracht

De data walk die je met de subgroep hebt gemaakt breng je op een visuele manier in beeld en presenteer je aan de klas.

- Welke datapunten zijn er in de wijk?
- Wat weten jullie over deze datapunten?
- Wat gebeurt er met de datapunten?
- Welke invloed hebben we op onze data?
- Hoe zou een wetgeving voor het verzamelen van digitale data eruit moeten zien?

KLASSIKALE AFSLUITING

- Wat vinden jullie ervan dat er zoveel data over jullie worden verzameld?
- Zijn alle data vrij van waarden?
- Welk recht heeft de overheid voor het verzamelen van data?
- Welke rechten beschermen ons bij het verzamelen van data door de overheid?

BRONNEN

<https://www.socialevraagstukken.nl/datawandelen-door-de-slimme-stad/>
<https://www.socialevraagstukken.nl/kan-die-slimme-lantaarnpaal-afluisteren/>
inspiratie lesvormen: <https://www.centre-for-bold-cities.nl/tags/citizen-engagement>
<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl>